

UN PONT DE LLUM ENTRE ORIENT I OCCIDENT

Fa poques setmanes va aparèixer a Nova York l'obra última de Raimon Panikkar, *The Rhythm of Being (El ritme de l'ésser)*. Desenvolupa les idees que Panikkar va presentar a Edimburg el 1989 en el marc de les Gifford Lectures, prestigiosa sèrie de conferències que ha estat comparada a un premi Nobel del pensament. Amb aquesta darrera publicació Panikkar havia arrodonit la seva obra immensa, que inclou més de cinquanta llibres editats en més d'una dotzena d'idiomes. Completada la seva obra, estava prest per a partir.

Raimon Panikkar i Jordi Pigem al jardí de can Feló l'any 1996.
Arxiu J. Pigem

Des de Ramon Llull la llengua catalana no havia pensat amb l'agilitat i l'atreviment amb què ho ha fet Raimon Panikkar. Llull i Panikkar són els dos filòsofs més radicalment innovadors i internacionalment reconeguts entre els que han pensat mai en català, i alhora tots dos han estat viatgers infatigables, multiculturals i multilingües, místics i visionaris, i tan disposats a endinsar-se en la més alta erudició com en els medis d'expressió més populars.

Panikkar ha bastit ponts de llum entre Orient i Occident, il·luminant-los amb el que Octavio Paz va qualificar com la "intel·ligència elèctrica" d'aquest "català hindú". La metàfora de la "intel·ligència elèctrica" és adient: quan Panikkar entrava en debat, o quan la flama del seu pensament s'encenia, els seus raonaments i intuïcions es desplegaven com a llampecs que, en ràpides ziga-zagues, unien punts fins aleshores inconnexos. Impartia conferències en sis llengües: català, castellà, anglès, alemany, italià i francès. I mai he sentit un orador que fos capaç d'improvisar amb l'erudició i l'eloqüència amb què ho feia Panikkar, mestre alhora de la paraula i del silenci.

El nostre món necessitava un Raimon Panikkar, que ens ajudés a entendre que les cultures han de fecundar-se mútuament, que hem de deixar enrere la pols dels darrers sis mil anys i que cal un nou horitzó per a l'aventura humana. Ens queden els seus textos. L'editorial Fragmenta ha començat la publicació en català de la seva *Opera Omnia*, el tercer volum de la qual, *Pluralisme i interculturalitat*, s'està imprimint precisament aquests dies. Ens queden també les fèrtils llavors del seu pensament.

A la darrera pàgina d'*El ritme de l'ésser*, l'obra tot just publicada, Panikkar afirma que l'Arbre del Coneixement no pot mai arribar tan amunt com l'Arbre de la Vida. I amb un gest impressionant d'humilitat, demana disculpes per haver trigat més de vint anys a reconèixer els límits del pensament.

Gràcies, Raimon, per tots els camins que has obert.

Jordi Pigem
27 d'agost de 2010

Carrer Girona, 78, Pral. - 08009 Barcelona
Tel. 93 265 22 41 - Fax. 93 265 32 83
<http://www.espeleologia.cat> - e-mail: fce@espeleo.cat

Descubreix l'Espeleologia
I el Descans de Canons i Engorjats,
federa't